

Nadat d'Alphonse het rapport had ingezonden bij de Minister van eredienst Bigot te Parijs bleek dat deze hierop zeer veel kritiek had. Over het voorstel inzake de aparte consistoriale kerk van de Remonstranten sprak hij zich echter niet uit. Wel verklaarde hij zich tegen het voortbestaan van de eigen theologische opleidingen; zowel de Hervormde als de Remonstrantse theologen zouden overeenkomstig de Wet van 1802 aan de hogeschool te Genève moeten studeren⁵⁴. Inmiddels waren de Remonstrantse predikanten op 5 augustus 1812 voor een vergadering te Leiden bijeengekomen; de agenda bevatte een bespreking van de plannen van Janssen en d'Alphonse. Men realiseerde zich dat bij uitvoering hiervan slechts tien predikanten zouden overblijven. Deze zouden weliswaar van staatswege worden betaald, evenals de Hervormde predikanten, maar men was zeer bezorgd dat de overigen na hun ontslag armoede en gebrek zouden gaan lijden. Daarom werd met algemene stemmen besloten om in dat geval de dienstdoende predikanten een deel van hun salaris te laten afstaan aan de tot werkloosheid gedoemde collegae en aan de overbodig geworden hoogleraar⁵⁵.

Op zeer gelukkige wijze kwam er een eind aan de plannen om de Remonstrantse broederschap en de overige kerkgenootschappen te organiseren naar Frans model, toen Napoleon in 1813 werd verslagen en de Franse troepen ons land verlieten. In de jaren daarna mochten de Remonstranten, anders dan de Hervormde en Evangelisch-Luthersen die van staatswege een nieuwe bestuursregeling ontvingen, hun eigen kerkorganisatie behouden. Wel verkreeg het Departement van eredienst een zekere zeggenschap in de interne zaken van de Broederschap. Aanvankelijk beklaagden de Remonstranten zich hierover bij de nieuwe vorst. Hun protest verstomde echter vrij snel, vooral omdat zij jaarlijks een royale rijksbijdrage ontvingen als aanvulling op de predikantstractementen. Zij beseften immers zeer goed dat de koning hun gemeenten, die in de Franse tijd op de rand van de afgrond waren gekomen, daarmee van een zekere ondergang had gered⁵⁶.

54. De Visser, *Kerk en staat* III, 189, 193.

55. *Gedenkschrift 250-jarig bestaan*, 152; Van Aken, *Broederschap*, 117.

56. Hand. 1809-1818, Grote verg. 7 juni 1815. Al in 1814 verkregen de Remonstrantse predikanten een Rijkstractement van f. 5.000. Dit werd bij K.B. van 12 mrt. 1816 no. 36 verhoogd tot f. 20.000 per jaar. Konijnenburg ontving voor zijn professoraat de jaarlijkse som van f. 1.600. De Remonstranten werden door Willem I zeer royaal behandeld als men deze bijv. vergelijkt met de Evangelisch-Luthersen. De f. 20.000 moest worden verdeeld onder de 23 overgebleven predikanten, terwijl de 54 predikanten van de Evangelisch-Lutherse kerk jaarlijks eenzelfde bedrag ontvingen.